

V Bruseli 2. júna 2022
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	2. júna 2022
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8980/22
Predmet:	Ôsma správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti: Závety Rady k oznámeniu o ôsmej správe o súdržnosti „Súdržnosť v Európe do roku 2050“ – závery Rady (2. júna 2022)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o ôsmej správe o súdržnosti týkajúcej sa hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti „Súdržnosť v Európe do roku 2050“, ktoré Rada (všeobecné záležitosti/súdržnosť) schválila na svojom 3 875. zasadnutí 2. júna 2022.

Závery Rady k oznámeniu o ôsmej správe o súdržnosti

„Súdržnosť v Európe do roku 2050“

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

1. PRIPOMÍNA, že politika súdržnosti sa zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja jednotlivých regiónov a zaostalosti najviac znevýhodnených regiónov a na podporu celkového harmonického rozvoja Únie;
2. VÍTA ôsmu správu o súdržnosti ako cenné hodnotenie vývoja hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Európskej únie a jej analýzu prínosu politiky súdržnosti z hľadiska integrácie, konvergenzie a konkurencieschopnosti na základe najaktuálnejších dostupných štatistík;
3. UZNÁVA:
 - že ôsma správa o súdržnosti prichádza v kontexte rôznych kríz, ktoré postihujú Európsku úniu (pandémia, prírodné katastrofy, vojenská agresia) a dlhodobých výziev (ako sú klimatické a demografické zmeny), ktoré majú závažné hospodárske, environmentálne a sociálne dôsledky pre súdržnosť Európskej únie;
 - že tieto výzvy a krízy majú asymetrický vplyv na členské štáty a regióny EÚ, a v dôsledku toho môžu zvýšiť rozdiely a nerovnosti a vytvárať rôzne výzvy pre politiku súdržnosti;

4. BERIE NA VEDOMIE významný vývoj za posledných desať rokov:
- Hospodárska a sociálna súdržnosť na úrovni Únie sa zlepšila, ale konvergencia bola spôsobená najmä relatívne silným rastom v mnohých menej rozvinutých regiónoch, zatiaľ čo niektoré regióny so stredným príjmom stagnujú;
 - Pri zlepšovaní zamestnanosti sa dosiahol významný pokrok, ale regionálne rozdiely sú stále väčšie ako pred finančnou krízou v roku 2008;
 - Rozdiely medzi niektorými regiónmi a v rámci nich pretrvávajú a niekedy sa dokonca prehlbujú a zdá sa, že niektoré regióny sa dostali do pasce rozvoja;
 - Regionálne rozdiely v inovácii v Európe sa zväčšili. Okrem toho niektoré regióny stále zažívajú nedostatky v oblasti prepojenosti, ktoré ovplyvňujú ich schopnosť plne využiť výhody vnútorného trhu;
 - Inovácie, podnikanie, digitálny rozvoj, ale aj dobrá správa vecí verejných a v prípade potreby investície do infraštruktúry sú dôležitými prvkami dlhodobého hospodárskeho rastu a rozvoja území, zlepšenia prístupu k službám a kvality života občanov;
 - Účinky demografických zmien (vnútorná a vonkajšia migrácia, starnutie, vyludňovanie a únik mozgov) sú citeľné vo všetkých členských štátoch, ale najmä v menej rozvinutých, vidieckych a okrajových regiónoch;
5. PRIPOMÍNA svoju oddanosť politike súdržnosti, ktorá prispieva k štrukturálnym reformám a investíciám s cieľom dosiahnuť lepšie hospodárske a sociálne výsledky vo všetkých regiónoch a ktorá sa rozvíja v dlhodobom programovom cykle, a ZDÔRAZŇUJE, že v správe sa uvádza, že z dlhodobého hľadiska táto politika prináša výhody pre všetky regióny;

6. ZDÔRAZŇUJE, že politika súdržnosti ako miestne orientovaná politika založená na zdieľanom riadení, partnerstve a viacúrovňovom riadení by mala náležite zohľadňovať potreby a potenciál území a umožniť im zamerať sa na najdôležitejšie investície na miestnej úrovni, napríklad prostredníctvom ich stratégií miestneho rozvoja alebo stratégií pre inteligentnú špecializáciu, a mala by sa usilovať o spoločný rozvoj integrovaných riešení na regionálnej, subregionálnej alebo medziregionálnej úrovni, a to aj s prihliadnutím na skúsenosti so spoluprácou získanou prostredníctvom programov INTERREG, v záujme väčšej zodpovednosti za európske priority priamo na danom mieste;
7. VYZÝVA NA všeobecné povedomie o zásade „neškodiť“ súdržnosti vo všetkých politikách a iniciatívach Únie a pri realizácii vnútorného trhu vrátane pravidiel štátnej pomoci v súlade s článkom 175 ZFEÚ a NABÁDA Európsku komisiu, aby zvažila zahrnutie posudzovania územného vplyvu (overovanie vplyvov na regióny) do príslušných politík EÚ vo fáze ich tvorby aj hodnotenia.

I – Koncentrovanejšie priority štrukturálnych reakcií na hlavné výzvy využitím nových zdrojov rastu

SA DOMNIEVA, že:

8. Zelená a digitálna transformácia sú hlavnými výzvami, ktoré ponúkajú nové príležitosti pre európsky rast, na ktoré by sme mali nasmerovať naše investície a zabezpečiť spravodlivú adaptáciu, aby sme sa vyhli novým rozdielom vyplývajúcim z týchto transformácií;
9. Inovácia, podnikanie a hospodárska diverzifikácia, ako aj dobrá správa vecí verejných môžu byť kľúčovými faktormi dlhodobého regionálneho hospodárskeho rastu a väčšej odolnosti voči asymetrickým otrasom;

10. S cieľom pomôcť ľuďom, podnikom a územiám, najmä obciam, ale aj malým a stredným podnikom, pokročiť v zelenej transformácii sociálne spravodlivým spôsobom je potrebné podporiť ich v ich úsilí riešiť zmenu klímy, ďalej v oblasti energetickej transformácie a posilniť odolnosť voči klimatickým rizikám, zabezpečiť udržateľné obehové hospodárstvo a čisté životné prostredie bohaté na biodiverzitu a povzbudiť ich pri zavádzaní riešení blízkych prírode;
11. Európsky pilier sociálnych práv podporuje a dopĺňa opatrenia členských štátov zamerané na spravodlivejšiu a inkluzívnejšiu spoločnosť;
12. S cieľom lepšie pripraviť občanov na zvládanie zmien v našich spoločnostiach by sa mala podporovať prispôsobivosť a rozvoj nových zručností, a to aj posilnením vzdelávania, celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy;
13. S cieľom znížiť sociálno-ekonomickú zraniteľnosť a vylúčenie by politika súdržnosti mala podporovať integráciu najzraniteľnejších osôb prostredníctvom kvalitného zamestnania a vysokokvalitných sociálnych a zdravotníckych služieb;
14. S cieľom lepšie zohľadniť hlavné výzvy, ktoré predstavujú demografické zmeny, by sa osobitná pozornosť mala venovať potrebám starnúceho obyvateľstva, dôsledkom na naše zdravotné a sociálne systémy, územiám s klesajúcim počtom obyvateľov, ako aj územiám, ktoré čelia viacerým výzvam spojeným s mládežou.

II – Prehlbovanie súdržnosti jej pevnejším ukotvením na územiach

15. **ODPORÚČA**, aby sa politika súdržnosti naďalej intenzívne zameriavala na miestne územie;

16. ZDÔRAZŇUJE, že politika súdržnosti je jedným z najdôležitejších nástrojov na podporu rozvoja v menej rozvinutých regiónoch, ako aj významnou investičnou politikou EÚ, ktorá by mala naďalej podporovať investície potrebné na konvergenciu a zabrániť vzniku pascí rozvoja vo všetkých regiónoch;
17. PRIPOMÍNA základné zásady článku 174 ZFEÚ, ktorý podporuje harmonický rozvoj všetkých regiónov a venuje osobitnú pozornosť vidieckym oblastiam, regiónom zasiahnutým zmenami v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva a ostrovné, cezhraničné a horské regióny;
18. PRIPOMÍNA tiež článok 349 ZFEÚ, ktorý by sa mal použiť na podporu rozvoja najvzdialenejších regiónov a na presadzovanie politiky súdržnosti, ktorá spĺňa ich osobitné potreby s diferencovanými riešeniami, posilňuje ich vplyv a využíva inovácie vykonávané týmito územiami;
19. ZASTÁVA NÁZOR, že ostrovy, okrajové a vzdialené územia vrátane najvzdialenejších regiónov čelia mimoriadne vážnym výzvam, a to aj z dôvodu zvýšených nákladov na dopravu, a ZDÔRAZŇUJE potrebu inkluzívneho a osobitného prístupu k nim s cieľom podporiť ich pri ich transformácii;
20. ŽIADA, aby sa koncepcia regiónov v pasci rozvoja ďalej skúmala a rozvíjala s cieľom prekonať výzvy, ktorým tieto regióny čelia, lepšie pochopiť štrukturálne faktory, ktoré vedú k pasci rozvoja a ktoré z nej vyplývajú, a zabrániť tomu, aby sa do tejto pasce dostali nové regióny;

21. V nadväznosti na dlhodobú víziu pre vidiecke oblasti EÚ NABÁDA na rozvoj integrovaných miestnych stratégií, prístup k technickej podpore a budovaniu kapacít na miestnej úrovni, ako aj na spoluprácu a vytváranie sietí na európskej úrovni medzi vidieckymi územiami, ako sa podporuje pri rozvoji vidieckeho paktu EÚ;
22. OPĀTOVNE POTVRDZUJE význam udržateľného rozvoja miest, keďže mestá sú hnacou silou transformácie, ale sústreďujú sa v nich aj vysoké sociálno-ekonomické nerovnosti, a PODPORUJE prepojenia medzi mestom a vidiekom, v dôsledku čoho je žiaduce, aby stratégie rozvoja vychádzali z funkčných oblastí a aby sa venovala pozornosť úlohe „ukotvenia“ a „spádovej oblasti“, ktorú malé a stredné mestá zohrávajú pri zabraňovaní zmenšovaniu vidieckych oblastí;
23. PODPORUJE kapitalizáciu a širokú výmenu skúseností zo spolupráce v rámci programov Európskej územnej spolupráce a makroregionálnych stratégií a stratégií pre morské oblasti s cieľom riešiť výzvy súvisiace so zelenou a digitálnou transformáciou a integráciou miestnych hospodárskych systémov;
24. ZDÔRAZŇUJE veľký potenciál zavedených štruktúr Európskej územnej spolupráce, v neposlednom rade v krízových situáciách, ako je pandémia covid-19, a PODPORUJE pokračujúce úsilie o posilnenie cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce medzi európskymi regiónmi;
25. POUKAZUJE NA TO, že regióny hraničiace s Ruskom a Bieloruskom, ako aj regióny susediace s Ukrajinou a Moldavskou republikou čelia osobitnému súboru hospodárskych a sociálnych výziev v dôsledku agresie Ruska voči Ukrajine;
26. ZDÔRAZŇUJE, že táto situácia má významné dôsledky pre regióny, ktoré čelia prílevu utečencov, a pre EÚ ako celok vrátane energetických a inflačných dôsledkov pre regionálny rozvoj.

III – Návrhy na zlepšenie účinnosti využívania fondov a ich prístupnosti na územiach

27. ZDÔRAZŇUJE, že politika súdržnosti nie je krízovým nástrojom; pomáha však regiónom zmierniť účinky nedávnych kríz a DOMNIEVA SA, že táto politika musí byť schopná prispôbiť sa novému vývoju bez toho, aby narušila svoje štrukturálne a dlhodobé ciele, a to najmä tým, že najprv využije príslušné ustanovenia súčasného právneho rámca;
28. DOMNIEVA SA, že stabilita pravidiel riadenia, kontroly a správy medzi programovými obdobiami, ale aj homogénnejšie a konzistentnejšie uplatňovanie pravidiel, môže prispieť k zjednodušeniu využívania fondov;
29. VYZÝVA NA väčšie úsilie o komunikáciu so širšou verejnosťou, ďalšie zjednodušenie a nepretržitú podporu a odbornú prípravu potenciálnych prijímateľov alebo partnerov s cieľom priblížiť politiku súdržnosti občanom EÚ, najmä prostredníctvom jej nového cieľa politiky č. 5;
30. ZDÔRAZŇUJE význam budovania kapacít, hodnotenia a vykonávania získaných skúseností s cieľom neustále zlepšovať účinnosť politiky súdržnosti a podporovať programy s pozitívnymi výsledkami;
31. VYZÝVA NA zabezpečenie účinného vykonávania podpory EÚ v rámci dobrej správy vecí verejných, a to transparentným spôsobom a v súlade s Chartou základných práv Európskej únie.

IV – Možnosti úvah do budúcnosti

SO ZÁUJMOM OČAKÁVA:

32. **ZAČATIE** úvah o budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2027 s cieľom navrhnúť jednoduchší a účinný súbor pravidiel a zabrániť tendencii znásobovať fondy;

 33. **ZDÔRAZNENIE** komplementárnosti a synergií, ktoré treba posilniť s ostatnými relevantnými európskymi politikami a iniciatívami už vo fáze ich navrhovania s cieľom zvýšiť účinnosť týchto politik a znížiť administratívne zaťaženie členských štátov, regiónov a prijímateľov;

 34. **USKUTOČŇOVANIE** pravidelných výmen informácií o politike súdržnosti v programovom období 2021 – 2027 s cieľom navrhnúť politiku po roku 2027.
-